

[Landbrugsministeren.]

rer af dette Forhold under nogenlunde betryggende Former for Landboerne.

Det af Regeringen fremsatte og af Folketinget vedtagne Forslag om en Fortsættelse af den gældende Moratorieordning med en Række Ændringer tilfredsstiller alle rimelige Krav, der kan stilles, og tilfredsstiller i Virkeligheden ogsaa det, som den ærede Ordfører for de Konservativé (Lange) fremsatte som sit Ønske, nemlig at der tages Hensyn baade til Kreditors og Debtors Interesser. Lovforslaget gaar ud paa, at Akkordudvalgene omkring i Landet skal medvirke til, at der i de Tilfælde, hvor Gælden er saa stor, som jeg har omtalt, skal afholdes en, om jeg saa maa sige, privat Auktion mellem Kreditor og Debitor, hvorved man vil søge at faa den højeste Pris frem, som de to Parter vil give; men for at rette noget paa det Misforhold, der er til Stede mellem Handelsværdi og Forrentningsværdi — naar Handelsværdien ligger 30 pCt. over Forrentningsværdien, er det i Virkeligheden umuligt for en Landmand at byde saa meget for Ejendommen som hans Kreditor, der kan sælge den —, og for at ikke Kreditor udelukkende skal blive Herre over en saadan Auktion, foreslaas det at give et Rentetilskud til de Landmænd, som er saaledes stillet, et Rentetilskud, der skulde bortfalde ved Ejerskifte, det vil sige, at Kreditor efter Auktionens Afholdelse ikke kan opnaa Tilskud; derved gives der Debitor en Chance, saaledes at han nogenlunde kan byde op med Kreditor. Dernæst har man krævet, at Kreditor skal betale et Beløb af 400 Kr. plus en halv Procent af Overtagelsessummen, saafremt han overtager Ejendommen, for ogsaa paa den Maade at udligne det Misforhold, der er til Stede mellem Kreditors Mulighed for Bud og Debtors Mulighed for Bud. Endelig foreslaas det i det Lovforslag, der er sendt herover til Landstinget, at Ståten som sit Bidrag yder et Beløb, saaledes at Vare- og Arbejdskreditorer, der altid er længst ude, har den mindste Sikkerhed og i Virkeligheden i de fleste Tilfælde er dem, der er daarligst i Stand til at byde paa en saadan Ejendom, hvis de vil kvittere for deres Tilgodehavende, faar udbetalt indtil 20 pCt. af deres Tilgodehavende. I Virkeligheden

kan ingen — der er heller ingen, som har gjort det — sagligt indvende noget mod en saadan Ordning, hvor der er taget saa meget Hensyn til de faktiske vanskelige Forhold og til de forskellige Parter, som det er sket her.

Endelig indeholder det Lovforslag, der er oversendt fra Folketinget, en Bestemmelse, gaaende ud paa, at man i Fremtiden lægger Løft over yderligere Prioritering i Landbruget, i alt Fald i nogen Grad, idet man maa erkende, at Udviklingen har vist os, at de gode Tider i alt for høj Grad resulterer i stærk Prisstigning og Prioritering for Landbruget; hvad der i høj Grad er Aarsag til de Vanskeligheder, Landbruget nu staar i. Det er derfor ønskeligt, at man søger at sikre sig, at man ikke i kommende Tider bliver udsat for de samme Vanskeligheder. Ogsaa denne Bestemmelse falder bort, hvis man ikke faar vedtaget det Forslag, som de to Partier nu vil stemme ned.

Jeg mener, det er uforvarligt at stille Landboerne i den Situation, at de maa staa i den kolde Sne, om jeg saa maa sige, og fuldkommen skal overlades til den Skæbne, som man kendte, da vi for 50 Aar siden havde en lignende Krise som den, vi har nu. Da havde man et tilsvarende Gældsproblem, en tilsvarende vanskelig Situation med et meget stort Prisfald for Landbrugets Produkter og Fald i Landbrugets Indtægter, og da foretog man sig ikke noget over for det, hverken gennem Akkord- eller Moratorieordninger. Spørgsmaalet blev naturligvis løst mellem Kreditorer og Debitorer; men det løstes gennem Fallitter og Tvangsauktioner, og det er den Vej, som man nu, hvis de to Partier faar deres Vilje, maa forudse, at det ogsaa vil gaa denne Gang. De 800 Mill. Kr., som Kreditorerne har til gode, vil blive fjernet Tid efter anden, men det vil ske gennem Fallitter og Tvangsauktioner, som jager Titusinder af dygtige Landmænd fra deres Ejendomme, og det vil betyde for Titusinder af smaa Kreditorer, som ikke er i Stand til at overtage Ejendommene, at de maa se mange Millioner af deres Penge forsvinde, fordi der ikke bliver ydet Hjælp til at træffe en forsvarlig Ordning, der tager Hensyn til alle Parter.

Jeg maa ud fra disse Betragtninger